

Sylvia Göbel nauttii työstään, jossa riittää jatkuvasti uutta opittavaa.

Intohimona perennat

teksti ja kuvat: TUOVI MUTANEN

Pohjois-Saksassa sijaitsevan Mecklenburg-Etu-Pommerin osavaltion satamakaupungeissa on käyty kauppaa aina Hansaliiton ajoista saakka. Sisämaahan mentäessä nosturit ja tehtaot vaihtuvat satojen hehtaarien vilja-, peruna- ja maissipeltoihin. Maisemaa hallitsevien monokulttuuriviljelmien lomassa kukoistavat vihreät pienirytykset. Yksi niistä on Sylvia Göbelin yhden naisen perennataimisto.

Näyteistutuksista sopii siepata vinkkejä yhteensopivista lajeista ja väreistä.

Sylvia Göbelin tie taimistoyrittäjäksi on rakentunut monesta pienestä askelmasta. Ensimmäisen askeleen pohjoissaksalaisen maanviljelijäperheen tytär otti lähtiessään 1970-luvun lopulla opiskelemaan kasvitaloutta Hallen yliopistoon Keski-Saksaan. Maatalon lapsena Sylvian ote kasveihin ja viljelyyn oli käytännönläheinen. Kasvimaiseen ja kukkineenkin puutarha oli osa perheen työtä ja arkea, huvikseen tiluksilla käveltiin ainoastaan vieraiden kanssa.

Vierailu opiskelutoverin äidin luona Potsdamissa avasi näkökulman toisenlaiseen puutarhasuhteeseen: työn ja toimeentulon ohella puutarha saattoi olla virkistäytymisen ja rentoutumisen lähde. Kasvitietyön ohella opiskeluaika jättikin mieleen vakaumuksen siitä, että puutarhalla on myös esteettinen arvonsa.

Valmistumisensa jälkeen Sylvia työskenteli muun muassa neuvojana ympäristökeskuksessa. Toimistotyö ei kuitenkaan tuntunut omalta, ja mielessä kangasteli haave käytännönläheisestä työstä yhdessä luonnon kanssa. Niin ikään kasvanut perhe ja kodin ympärille hankittu puolen hehtaarin tontti kypsytivät ajatusta omasta yrityksestä. Vuonna 1994 askelmat kohti yrittäjyyttä oli kuljettu, ja Sylvia Göbel perusti perennataimiston pieneen kylään keskelle Mecklenburgin maaseutua.

Perennat itsestänselvyyss

Saksa oli yhdistynyt vain muutamaa vuotta aikaisemmin, ja kulttuurinen murros näkyi entisen Itä-Saksan alueella myös viheralalla. Siirtolapuutarhoissa kasvatettavien lajien ja niiden pinta-alojen sääntelyä väljennettiin. Yhtäkkiä kauppojen hyllyt pursusivat vihanneksia, hedelmiä ja kukkia.

Nopeasti lisääntynyt puutarhatuotteiden tarjonta ja valikoima saivat aikaan sen, että kasvimaat ja kukkapenkit lähes katosivat yksityispihoista. Syötävien ja kukkivien kasvien sijaan pihossa suosittiin pelkistettyä tyyliä.

– Vuonna 1994 oli vielä vaikea taimitarha-alalla. Ihmisten pihois-

sa kasvoi enimmäkseen nurmikkoja ja havupensaita, kukaan ei halunnut perennoja.

Sylvialle nimenomaan perennat olivat kuitenkin itsestään selvä valinta. Myös hänen mielipiteensä perennoiden ylläpitovaatimuksista poikkesivat vallitsevista käsityksistä.

– Perennat ovat mielenkiintoisia, ne kehittyvät ja muuttuvat koko kasvukauden. Halusin myös helppohoitoisen puutarhan.

Yhtenä esikuvanaan Sylvia pitää Karl Foersteria ja hänen puutarhansa Bornimissa. Sylvian 700 lajikkeen taimisto muistuttaakin perennaryhmineen enemmän suurta kotipuutarhaa tai näytepuutarhaa kuin perinteistä taimimyymälää. Osa kasveista on istutettu penkkeihin, osa aseteltu ruukuissaan ryhmiksi.

Väreittäin tai kasvupaikan mukaan sommitellut esimerkki-istutukset toimivat ideoiden ja inspiraation lähteenä taimistossa vieraileville. Samalla valmiit istutukset tarjoavat mahdollisuuden testata lajeja, niiden kehitystä ja yhteensopivuutta.

– Parhaimmilla lajeilla on useampi hyvä ominaisuus, esimerkiksi hieno kukkaväri ja kaunis muoto tai koko kasvukauden viehätyks ja hieno syysväri. Itse pidän erityisesti luppioista (*Sanguisorba*), tyräkeistä (*Euphorbia*), kurjenpolvista (*Geranium*), konnantattareista (*Bistorta*), pähkämöistä (*Stachys*) ja erilaisista heinistä. Astereista suosikkejani ovat *Aster pyrenaicus* ja siroasteri (*A. tubinellus*).

– Myös kukinnan jälkeinen asu on tärkeä. Suosin lajeja, jotka jäävät koristamaan puutarhaa kasvukauden jälkeenkin.

Asiakkaiden toivelistalla ovat helppohoitoiset lajit, kuten konnantattaret, maksaruohot (*Sedum*), kuunliljat (*Hosta*) ja kurjenpolvet. Myös heinien suosio ja kysyntä on kasvanut.

Tautien ja tuholaisien kanssa Sylvialla ei ole ollut ongelmia. Etanoita hän torjuu ympäristöystävällisellä Ferramolilla, mutta muihin kasvinsuojeluaineisiin ei ole ollut tarvetta.

– Perennoilla on vähän tuholaisia, ja ne selviävät niistä itsestään tai paremmin kuin esimerkiksi ruusut.

↑ Yllä 700 lajikkeen valikoimassa riittää valinnanvaraa.

→ Taimiston kalustevaraston kattolape on valjastettu säteilyenergian keräämiseen.

Kaksi kivijalkaa

Lähes kaikki taimistolla myytävät perennat ovat omaa tuotantoa, vuosien kuluessa laadukkaiksi osoittautuneita lajikkeita. Oman lisäysaineistonsa vahvuutena Sylvia pitääkin lajikeaitoutta sekä sopeutumista Pohjois-Saksan ilmastoon, joka karsii vaativimmat lajit. Mikäli oma varasto uhkaa ehtyä, on pikkutaimia saatavissa tarvittaessa kahdelta vakio toimittajalta.

Monen lajin lisääminen onnistuu ongelmitta, mutta poikkeuksia-kin löytyy. Voimakaskasvuisten ja vahvajuurakkoisen norsunheinien (*Miscanthus*) mättäiden jakaminen on fyysisesti raskasta. Myös tyräkien (*Euphorbia*) pistokaslisäystä Sylvia pitää hankalana.

– Koskaan ei tiedä, onnistuuko vai ei.

– Kylvettävistä lajeista perhoangervot (*Gillenla*) ja vuohennokat (*Scutellaria*) taas itävät yleensä hyvin, mutta sitten tulee usein hankaluksia.

Staudengärtereeri Sylvia Göbel on auki kahtena päivänä viikossa huhtikuun alusta lokakuun loppuun saakka. Suurin osa yrityksen tuloksesta perustuu tämän kasvukauden ajan taimimyyntiin. Suurten taimitarhojen ja puutarhaketjujen joukossa pärjätäkseen ja niistä erottuakseen 5000 neliön tontin ja 120 neliön kasvihuoneen pientai-

miston on kuitenkin tarjottava muutakin kuin taimia. Puhdas taimitarhatyö ei myöskään riitä ammatilliseksi haasteeksi.

– Haluan muutakin kuin vain myydä taimiruukkuja, Sylvia toteaa.

Intohimoinen perennatarhuri jakaakin mielellään osaamistaan ja kokemustaan. Asiakaslähtöisyys, keskusteleminen ja neuvonta ovat tärkeä osa toimintaa.

– Tunnen kasvini, ja voin vastata kysymyksiini oman kokemukse-
ni perusteella.

Kaikille asiakkaille eivät pelkät neuvot riitä, osa haluaa valmiin ratkaisun, kasvivalikoiman ja pohditun kokonaisuuden. Perennaitutusten suunnittelu on taimimyyntin ohella yrityksen toinen kantava kivijalka. Tällä hetkellä 30 prosenttia liikevaihdosta tulee suunnittelusta, ja osuus on koko ajan kasvussa. Taimitarhan lyhennetty aukioloviikko jättää yksin yrittäjälle riittävästi aikaa asiakaskäynneille ja suunnittelutyölle.

Perennasuunnittelussaan Sylvia noudattaa itselleen sopivaksi ja hyväksi havaitsemaansa käytäntöä. Asiakkaan tontilla käytyään Sylvia tekee paperille luonnoksen istutuksesta. Sen jälkeen hän valitsee taimet, vie ruukut asiakkaalle ja asettelee ne paikoilleen suunnitellulle alueelle.

Lisäysmateriaaliksi päätyvät vain hyviksi havaitut lajit ja lajikkeet. Ensisijainen kriteeri on kestävyys.

Valinnan helpottamiseksi osa taimiston perennoista on ryhmitelty kasvupaikkavaatiusten mukaan. Rustiikin pergolan katveessa viihtyvät puolivarjon lajit.

– Tämä tapa on helpoin kaikille. Asiakkaat eivät aina pysty tulkitsemaan suunnitelmia paperilta. Istuttamisen sen sijaan hoitaa yleensä asiakas itse.

Tuliaisia Suomesta

Ympäristön huomioiminen on Sylvialle tärkeää. Varaston kattoa ruuduttavat aurinkopaneelit, istutuksia lannoitetaan ainoastaan kompostilla, taimia sarvijauholla. Myös ruukutusmulta sisältää mahdollisimman vähän turvetta. Kokonaan turpeen käytöstä kasvualustoissa hän ei kuitenkaan ole pystynyt luopumaan, sillä toistaiseksi sille ei ole onnistuttu kehittämään riittävän hyviä korvaajia. Saksassa viheralalla painiskellaankin pitkälti samojen kysymysten parissa kuin Suomessa. Tuotannon ympäristövaikutukset ja ilmastonmuutos puhuttavat, samoin huolestuttaa ylläpidon riittämättömyys.

Pohjois-Saksassa ongelmana ovat kuivat ja viileät kevät – syksyisin taas meri pitää ilman pitkään lämpimänä, jolloin kasvu saattaa jatkua hyvinkin myöhään. Entistä paremmin kuivuutta sietävien kasvien tarve on nouseva trendi. Myös julkisiin istutuksiin etsitään jatkuvasti varmempia ja vähemmällä ylläpidolla toimeentulevia kasveja.

– Julkiset istutukset ovat jatkuva ongelma. Hoitoon ei riitä tarpeek-

si osaavia ammattilaisia, Sylvia Göbel harmittelee.

Vieraillessaan elokuussa Suomessa Sylvia tutustui useisiin eteläsuomalaisiin puistoihin ja puutarhoihin. Etenkin arboretum Mustila myymälöineen teki suuren vaikutuksen. Taimia ei lähtenyt mukaan, mutta muuten myymälästä olisi löytynyt vaikka kuinka paljon kotiin vietävää.

– Valitettavasti matkalaukkuun ei mahtunut kovin paljon, Sylvia hymyilee.

Mieleepainuvinta oli kuitenkin vaellus Repoveden kansallispuistossa.

– Suomessa on niin paljon luontoa ympärillä. Kalliot, kivet ja ko-meat vanhat puut ovat näyttäviä jo sinänsä. Ei tarvita niin paljon muuta.

Ehkäpä Suomen luonnosta saatu inspiraatio näkyy tulevina vuosina myös pohjoissaksalaisissa perennapenkeissä. ■

Sylvia Göbelin perennataimiston kotisivu löytyy osoitteesta www.staudengaertner-sylvia-goebel.de

Haastattelun lisäksi jutun lähteenä on käytetty Beate Schöttke-Penken kirjaa *Offene Gärten in Mecklenburg*.

Taimitarhan vuosi Sylvia Göbelin tapaan

tammikuu

- suunnitelmien tekoa
- materiaalien ja siementen tilaus

helmikuu

- ensimmäiset kylvöt kasvihuoneeseen
- näytepenkkien siistiminen

maaliskuu

- pistokkaiden ottaminen emotaimista
- taimiruukkujen hoito

huhtikuu

- myynti alkaa
- lisääminen jatkuu

toukokuu ja kesäkuu

- näytepenkkien hoito
- pistokkaiden ottaminen

heinäkuun alussa

- osalle perennoista alasleikkaus (mm. kissanminttu, isopoimulehti)

syyskuu

- pionien lisääminen

loka/marraskuu

- arkoja lajeja hiekkapenkeihin (mm. ruostekukka)
- uusien penkkien perustaminen ja vanhojen kunnostaminen

joulukuu

- arkoja lajeja hiekkapenkeihin (mm. syysvuokko)